

ZABORSKIE
TOWARZYSTWO
NAUKOWE

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE ZA ROK 2013*

12.04.2013	X Zaborski Konkurs Ekologiczny o Złote Kocanki Piaskowe	We współpracy z Kaszubskim LO, ZPK,
------------	---	-------------------------------------

X jubileuszowy Konkurs o Złote Kocanki Piaskowe organizowany był przez Zaborskie Towarzystwo Naukowe, Kaszubskie Liceum Ogólnokształcące, Zaborski Park Krajobrazowy.

W konkursie wzięło udział, rekordowo w historii 10 finałów, 56 uczniów z 15 szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z powiatów chojnickiego, kościerskiego, bytowskiego i tucholskiego. Zwycięzcy osiągnęła maksymalny możliwy wynik. Rozpoznała prawidłowo w obu etapach 80 gatunków roślin.

1	Monika Rudnik	I LO Bytów	50+30
2	Magdalena Majer	II LO Chojnice	50+29
2	Monika Narloch	LO Czersk	49+30
3	Barbara Szczechowiak	Gimnazjum Wiele	50+28
3	Monika Błaż	I LO Bytów	49+29
3	Agnieszka Cysewska	TL Tuchola	49+29

W konkursie na mistrza systematyki (kwalifikacja gatunków do odpowiednich rodzin) wzięło udział 5 uczniów. Zwyciężyły ex quo Magdalena Drażek (Gimnazjum Wiele) i Magdalena Majer (II LO Chojnice) 27 pkt. na 30 możliwych, wicemistrzem została Agnieszka Cysewska z Technikum Leśnego w Tucholi (20 pkt.). Gratulujemy wiedzy wszystkim uczestnikom!

Ciekawym punktem konkursu był wykład Pani Justyny Rymon Lipińskiej pt. „Inwazyjne gatunki obce w Zaborskim Parku Krajobrazowym”.

Nagrody fundowali: Park Narodowy „Bory Tucholskie”, Zaborski Park Krajobrazowy, Wdzydzki Park Krajobrazowy, Nadleśnictwo Rytel, Nadleśnictwo Czersk, Nadleśnictwo Osusznica, Centrum Informacji i Edukacji Ekologicznej w Gdańsku, Zaborskie Towarzystwo Naukowe, Bank Spółdzielczy w Koronowie i Fundusz Inicjatyw Obywatelskich.

26-28.04.2013	Warsztaty ekologiczne	
----------------------	------------------------------	--

W dniach 26-28 kwietnia 2013r. odbyły się warsztaty ekologiczne w Lasce. W programie przewidziane zostały wykłady, zajęcia terenowe, ognisko. Zadanie było współfinansowane ze środków Funduszu Inicjatyw Obywatelskich w ramach projektu "Lokalny program ekologiczny Ziemia Zaborska słoneczna i czysta".

15.06-
16.06.2013

**Przetarcie Partyzanckiego Szlaku
Turystycznego im. Józefa Gierszewskiego**

W związku z wytyczeniem Partyzanckiego Szlaku Turystycznego im. Józefa Gierszewskiego przeprowadzono dużą imprezę otwierającą Szlak w 70 rocznicę śmierci.

Szlak ma ponad 50 kilometrów i prowadzi z Dziemian do Lipnicy, śladami miejsc związanych z działalnością komendanta Tajnej Organizacji Wojskowej Gryf.

Zostały wystosowane zaproszenia do ok. 100 osób: Marszałka Senatu, Marszałka Województwa, Wojewody, burmistrzów, wójtów, starostów, nadleśniczych itp. Impreza rozpoczęła się w sobotę 15 czerwca w Dziemianach od prezentacji planowanego szlaku i wręczenia wszystkim uczestnikom koszulek. Przy Leśnej Izbie Patriotyzmu i Tradycji im. Józefa Gierszewskiego odbył się uroczysty apel poległych. Dalsza trasa prowadziła do miejscowości Sominy, gdzie odbyło się ognisko i rajdowicze nocowali. W niedzielę – 16 czerwca br. w Borzyszkowach odbyła się msza św. podczas której modlono się za Józefa Gierszewskiego. Następnie w Lipnicy była konferencja naukowa dotycząca m.in.: niewyjaśnionych okoliczności śmierci „Majora Rysia”. W konferencji wzięli udział uznani naukowcy, np.: prof. Józef Borzyszkowski, prof. Andrzej Gašiorowski, co zapewniło odpowiedni poziom naukowy.

Nad grobem bohatera konspiracji pomorskiej na cmentarzu przykościelnym w Borzyszkowach pochylili się sztandary Oddziałów Zrzeszenia Kaszubskiego z Lipnicy, Chojnic i Bytowa, NDL Osusznica, Policji Bytowskiej, Zespołów Szkół z Lipnicy, Brzeźna Szlacheckiego i Borowego Młyna. Był senator miejsca Roman Zaborowski. Reprezentowane były miejscowe samorządy – powiatu bytowskiego z Andrzejem Marcinkowskim wicestarostą i Ryszardem Sylką burmistrzem

Bytowa oraz gminy lipnickiej. Był również dyr. Oddziału IPN w Gdańsku – dr hab. Mirosław Golon, a także (późniejsi referenci podczas obrad sesji popularno – naukowej) prof. Józef Borzyszkowski – dyr. Instytut Kaszubskiego oraz dr Marian Fryda członek Instytutu i dobry znajomy – prof. Andrzej Gąsiorowski z Muzeum w Stutthofie, autor rozlicznych opracowań i książek nt. historii Gryfa Pomorskiego.

Po konferencji naukowej, a na zakończenie imprezy na stadionie zorganizowano obóz partyzancki, poczęstunek grochówką, koncerty (zespoły: Zaraz Wracam, MPDwa i gwiazda wieczoru Publiczki), pokaz z ogniem (fire show) oraz dyskotekę przy muzyce z lat 80 i 90-tych. Impreza była szeroko promowana w mediach lokalnych. Patronat medialny objęły: Radio Weekend i Kurier Bytowski. W koncercie promującym wzięły udział znane zespoły wywodzące się ze środowiska lokalnego, ale uznane w Polsce i nie tylko. Gmina Lipnica bezpłatnie udostępniła niezbędne zaplecze techniczno-organizacyjne: salę, scenę, boisko sportowe, itp.

19-28.07.2013 Plener Męcikał 2013

Projekt na konkurs grantowy Gminy Brusy

W gospodarstwie artystyczno – ekologicznym Joanny i Sławomira Mankiewiczów w Męcikale odbył się IX Ogólnopolski Plener Artystyczny MĘCIKAŁ lipiec 2013, na którym spotkali się Artyści z całej Polski z Artystami lokalnymi. W miłej, serdecznej atmosferze, otwartej na odwiedzających mieszkańców i turystów, Artyści stworzyli liczne prace: obrazy olejne, akrylowe, rysunki, fotografie, rzeźby ceramiczne i instalacje w przestrzeni. Głównym motywem była otaczająca przyroda – rzeka, lasy, łąki. Oprócz pejzaży powstały również akty, portrety ludzi i zwierząt, mandala. Zadanie zostało dofinansowane przez Gminę Brusy w ramach grantów 2013, Fundusz Inicjatyw Obywatelskich oraz Zaborskie Towarzystwo Naukowe w Brusach, do którego należą organizatorzy.

27.09.2013

**Konkurs fotograficzny "Ziemia Zaborska
- miejsca, zdarzenia, ludzie dawniej i dziś"**

W dniu 27 września odbyło się uroczyste rozstrzygnięcie konkursu fotograficznego "Ziemia Zaborska - miejsca, zdarzenia, ludzie dawniej i dziś" zorganizowanego przez Zaborskie Towarzystwo Naukowe przy współpracy z Gminą Brusy oraz Centrum Kultury i Biblioteki w Brusach. Konkurs został przeprowadzany z okazji 25-lecia nadania praw miejskich Brusom. Celem było gromadzenie dokumentacji fotograficznej współczesnej i dawnej prezentującej dorobek i historię społeczności lokalnej i walorów przyrodniczych Ziemi Zaborskiej ze szczególnym uwzględnieniem aktywności młodego pokolenia i tradycji rodzinnych. Kategorie, w których został przeprowadzony konkurs:

I. Aktywna młodzież na Zaborach (dokumentacja działań grup szkolnych, pozaszkolnych, wolontariatu, itd.);

II. Stara fotografia (rodzinna i historyczna XIX, XX w. związana z Zaborami);

III. Fotografia przyrodnicza i kulturowa (obszar Ziemi Zaborskiej).

Kategoria I - Aktywna młodzież na Zaborach:

1 nagroda – Sławomir Mankiewicz „Młodzież maluje pejzaż pradoliny Brdy. Męcikał 22.07.2013”

2 nagroda – nie przyznano

3 nagroda – Magdalena Tomaszewska „Wybór kamieni do malowania – prace początkowe przy tworzeniu kamiennego miasta. Świetlica wiejska w Raclawkach”

Wyróżnienie:

1. Magdalena Tomaszewska - „Oczyszczanie kamieni, które po „zaczarowaniu” w domki będą zdobić wieś. Park w Raclawkach k/Rytlu”
2. Ewelina Kubiszewska „Fireshow”

Kategoria II – Stara fotografia:

1 nagroda – Ryszard Szamocki

2 nagroda – Janusz Szmaglik

3 nagroda – nie przyznano

Kategoria III - Fotografia przyrodnicza i kulturowa:

1 nagroda – Ewelina Kubiszewska, fotografia nr 2

2 nagroda – Marcin Piekarski - „Brusy, rondo”

3 nagroda ex aequo:

- Justyna Maria Ciesielska, fotografia nr 1
- Joanna Mankiewicz, „Heppening”, fotografia nr 5
- Agnieszka Kurkowska, „Łąki w okolicy Wiela”

Wyróżnienie:

- Aneta Stypa „Panorama z bruskich Karpat”
- Anna Pestka „Wykopki z bocianem – Czyczkowy”
- Anna Pilacka „Most – most kolejowy nad kanałem Brdy w Rytlu”
- Anna Pilacka, za dwie czarno-białe fotografie: „Łabędzie” i „Rzeka”
- Justyna Maria Ciesielska, fotografia nr 4 i 5
- Kazimierz Drzewicki „Czyżby przekaz?” oraz „Sklania do refleksji”
- Sławomir Mankiewicz „Moje zwierzątko”, fotografia nr 1
- Marcin Piekarski „Orlik” oraz „Panorama Brus”
- Marek Janikowski „Czapiewice-dom Leokadii Janikowskiej”
- Piotr Kurkowski, fotografia nr 4

Zostało wydane 5 rodzajów widokówek prezentujących nagrodzone prace oraz wykonane zostały okolicznościowe stemple na widokówki.

Nagrodzone i wyróżnione prace można obejrzeć na stronie ZTN: www.ztn.com.pl

27.09.2013	Sejmik ekologiczny	
-------------------	---------------------------	--

W piątek 27 września 2013 roku w Urzędzie Miejskim w Brusach odbył się Sejmik ekologiczny. Tematami podejmowanymi w czasie Sejmiku były:

1. Gospodarka odpadami a dzikie wysypiska śmieci
2. Gospodarka ściekami a zanieczyszczenie wód
3. Zadymienie i zapylenie Brus
4. Hałas jako zanieczyszczenie
5. Światło jako zanieczyszczenie
6. Zielen wysoka – jej walory krajobrazowe i ekologiczne
7. Zanieczyszczenia komunikacyjne
8. Gatunki inwazyjne
9. Ekologiczne aspekty turystyki
 - parkingi i miejsca postoju
 - pobocza dróg
 - ścieżki rowerowe
 - szlaki kajakowe
 - linie kolejowe
10. Edukacja ekologiczna – koordynacja działań
11. Polityka informacyjna w zakresie ekologii

30.09.2013	Konkurs na pracę licencjacką, magisterską i podyplomową związaną z Zaborami	
-------------------	--	--

Organizatorem II edycji Konkursu na najlepszą pracę licencjacką, magisterską i podyplomową poświęconą Ziemi Zaborskiej było Zaborskie Towarzystwo Naukowe i Gmina Brusy. Celem Konkursu było zebranie i wyróżnienie prac związanych z tematyką Zaborów. Ponadto celem było zainteresowanie studentów i młodych naukowców tematyką Zaborów, ochrony przyrody i ekologii oraz podjęcie przez nich różnorodnych problemów badawczych, wzbogacenie literatury naukowej o wartościowe i aktualne opracowania monograficzne. W Konkursie mogli uczestniczyć studenci, absolwenci, którzy złożyli i obronili prace w latach ubiegłych i w roku bieżącym do 31 sierpnia 2013r.

Tematyka prac konkursowych dotyczyła Zaborów w zakresie:

- zrównoważonego rozwoju,
- ekologii,
- turystyki,
- ochrony przyrody,

- kultury i tradycji regionu,
- innej tematyki związanej z Zaborami.

Na konkurs wpłynęło 13 prac zgłoszonych zgodnie z regulaminem Konkursu:

1. Dagmara Barbarzak - „Gmina Brusy jako obiekt turystyczny”;
2. Katarzyna Jakubowska - „Trwanie w kulturze kaszubskiej a tożsamość etniczna na przykładzie KLO w Brusach”;
3. Bożena Kossak – Głowczewska - „Miejsce i rola języka kaszubskiego w systemie nauczania (na przykładzie gminy Brusy)”;
4. Elżbieta Lemańczyk - „Konflikty społeczne związane z procesem integracji Polski z Unią Europejską”;
5. Justyna Marzyńska - „Nauka języka kaszubskiego w szkole podstawowej (na przykładzie Szkoły Podstawowej im. Bł. Ks. Józefa Jankowskiego w Czyczkowach)”;
6. Monika Orlikowska - „Motywy folklorystyczne w sztuce serbskiej i kaszubskiej analiza kulturowo – językowa”;
7. Marek Orlikowski - „Świadomość ekologiczna społeczności lokalnej miasta i gminy Brusy”;
8. Justyna Piekarska - „Opowieści humorystyczne z południa Kaszub”;
9. Monika Prądzinska - „Wpływ globalizacji i komercjalizacji na kulturę i folklor Kaszubów w dobie odrodzenia etnicznego – konteksty pedagogiczne”;
10. Agata Rogala - „Potrzeby użytkowników na przykładzie bibliotek Gimnazjum oraz szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Brusach w latach 1999-2012”;
11. Katarzyna Ryżek - „Rozwój otwartej opieki zdrowotnej na przykładzie gminy Brusy w XX wieku”;
12. Marcelina Sikorska - „Konkurencyjność ośrodków wypoczynkowych w gminie Brusy w zakresie oferowanych usług żywieniowych”;
13. Przemysław Szamocki - „Filia KL Stutthof „Sophienwalde” oraz obozy pracy w Dziemianach 1943 – 1945”.

Uroczyste ogłoszenie wyników odbyło się w piątek 27 września 2013r. w Urzędzie Miejskim w Brusach z udziałem laureatów, jury, organizatorów konkursu.

Komisja konkursowa w składzie: dr Bartosz Słomiński, Dyrektor Centrum Edukacyjno-Wdrożeniowego w Chojnicach Monika Kuchta, Iwona Wałdoch, Zbigniew Gierszewski, Krzysztof Zabrocki oceniła prace według następujących kryteriów:

1. związek z Zaborami
2. wartość poznawcza pracy
3. wartość źródłowa i dokumentacyjna z uwzględnieniem badań własnych

4. innowacyjność tematu
5. przydatność i zastosowanie w praktyce
6. subiektywna ocena autora

Po uzyskaniu punktacji od wszystkich jurorów Komisja stwierdziła, że:

- I miejsce w konkursie ex aequo uzyskały prace: Opowieści humorystyczne z południa Kaszub - autorka Justyna Piekarska; Filia KL Stutthof „Sophienwalde” oraz obozy pracy w Dziemianach 1943 – 1945 – autor Przemysław Szamocki – po 750,00zł oraz nagrody rzeczowe;
- III miejsce praca: Miejsce i rola języka kaszubskiego w systemie nauczania (na przykładzie gminy Brusy) - autorka Bożena Kossak – Główniczewska.

Wszystkie pozostałe prace zostały wyróżnione, a autorzy otrzymali nagrody rzeczowe. W czasie spotkania uczestnicy omówili swoje prace oraz odbyła się ciekawa dyskusja.

Przewidujemy kolejne edycje konkursu w latach następnych.

13.12.2013	VII „Konkurs Ornitologiczny o Kulika Wielkiego”
-------------------	--

Po raz ósmy odbył się w Kaszubskim LO w Brusach 13 grudnia 2013 roku konkurs ornitologiczny o Kulika Wielkiego. Współorganizowany przez Zaborskie Towarzystwo Naukowe i Zaborski Park Krajobrazowy zgromadził młodych miłośników ptaków z czterech szkół Brus i Czerska. W eliminacjach wszyscy uczestnicy rozwiązywali test ze znajomości systematyki, biologii, ekologii i zachowań ptaków gniazdujących w Polsce, zimujących, spotykanych regularnie na przelotach i systematycznie zalatujących oraz z zagadnień ochrony ptaków, ich siedlisk ze szczególnym uwzględnieniem Natury 2000. Kolejnym etapem było rozpoznawanie ptaków w prezentacji multimedialnej, a w finale dziesięciu najlepszych mogło poprawić swój wynik rozpoznając głosy ptaków. Zwyciężyła Monika Narloch z LO im. Wincentego Pola w Czersku, drugie zajęła Anna Mayer, trzecie Robert Kloskowski, a następne Natasza Gierszewska, wszyscy z Gimnazjum w Brusach. Za nimi uplasowały się Zofia Lubińska i Dominika Gliszczyńska, obie z Kaszubskiego LO w Brusach. W trakcie prac jury wykład o zimorodkach dla uczestników przedstawiła Grażyna Jaszewska, pracownik Zaborskiego Parku Krajobrazowego.

Nagród starczyło dla wszystkich dzięki licznym sponsorom: Nadleśnictwa Ryteł, Osusznicza, Przymuszewo, Trzebcina, Zaborski Park Krajobrazowy, zaborskie Towarzystwo Naukowe, Bank Spółdzielczy w Koronowie, Kaszubskie LO w Brusach, Centrum Informacji i Edukacji Ekologicznej w Gdańsku.

2013	Zaborskie Biuro Porad Obywatelskich	Działalność statutowa stowarzyszenia
-------------	--	---

Od października 2009 roku Zaborskie Towarzystwo Naukowe w partnerstwie z gminą Brusy i Związkiem Biur Porad Obywatelskich w Warszawie prowadzi Zaborskie Biuro Porad Obywatelskich w Brusach, finansowane przez Fundusz Inicjatyw Obywatelskich.

Każdy może tam bez względu na wiek, płeć, narodowość, wykształcenie, status majątkowy, miejsce zamieszkania uzyskać bezpłatną, rzetelną, wyczerpującą poradę lub informację obywatelską. Gmina Brusy - partner w projekcie zapewnił lokal o odpowiednim standardzie, a Związek Biur Porad Obywatelskich szkolenia, staże, dostęp do sieci poradniczej. Zaborskie Biuro Porad Obywatelskich uzyskuje najwyższe oceny jakościowe swoich porad-oceniane przez prawników Związku Biur Porad Obywatelskich. W 2013 roku organizacja nie otrzymała żadnych środków na prowadzenie Biura. W związku z powyższym, Biuro pracowało w pełni wolontarystycznie i ograniczono liczbę godzin otwarcia Biura.

2013	Mały Mistrz Obserwacji Przyrody	
-------------	--	--

Po raz trzeci w gminie Brusy przeprowadzono w kwietniu, maju i czerwcu działania edukacyjne w ramach projektu „Mały Mistrz Obserwacji Przyrody”. Zaborskie Towarzystwo Naukowe realizowało go jako część Lokalnego Programu Ekologicznego „Ziemia Zaborska słoneczna

i czysta” dla gminy Brusy we współpracy z Centrum Kultury i Biblioteki oraz Gminnym Zarządem Oświaty w Brusach.

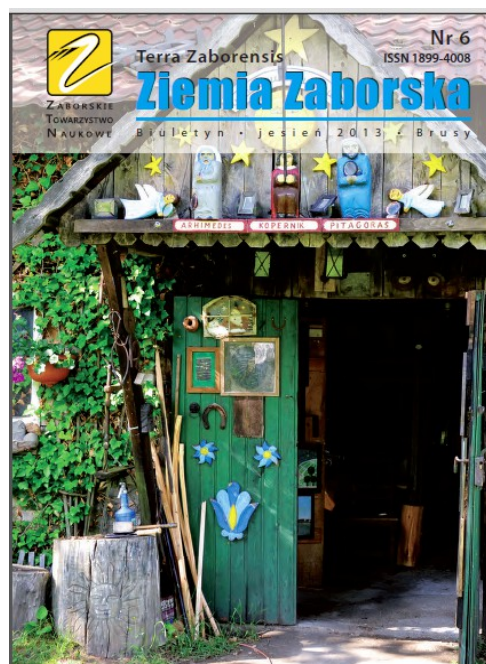

Uczono dzieci z wszystkich oddziałów zerowych na terenie gminy i przedszkoli (grupy pięcioletków) rozpoznawać gatunki popularnych roślin kwiatowych. Łącznie przeszkolono ponad 350 dzieci. 7 czerwca w Brusach odbył się finał i wykład Zbigniewa Gierszewskiego „Rośliny chronione Kaszub” w Centrum Kultury i Biblioteki, gdzie na wystawie prac plastycznych dzieci powtórzone prezentacje roślin, a każdy uczestnik otrzymał dyplom potwierdzający zdobytą dodatkową wiedzę o florze Zaborów. 19 czerwca odbył się wykład Zbigniewa Gierszewskiego „Typowe gatunki roślin południowych Kaszub” w Leśnie i Przymuszewie i wręczenie dyplomów potwierdzających zdobytą dodatkową wiedzę o florze Zaborów.

2013	Biuletyn społeczno-kulturalny „Ziemia Zaborska” nr 6	
------	--	--

Biuletyn naukowo-społeczno-kulturalnego „Ziemia Zaborska” ukazuje się od 2008 roku. Ma charakter informatora szeroko omawiającego walory przyrodnicze, kulturowe i historyczne Ziemi Zaborskiej. Pismo jest możliwie szerokim forum prezentującym dorobek naukowy, popularnonaukowy, dydaktyczny i literacki osób związanych z naszym regionem. Daje możliwość szerokiej prezentacji walorów kulturowych i przyrodniczych Ziemi Zaborskiej, twórczości jej byłych i obecnych mieszkańców, a także aktywności społecznej, kulturalnej i proekologicznej obywateli i instytucji pozarządowych z tego terenu. Jest też głosem w aktualnych sprawach dotyczących regionu, w szczególności statusu języka kaszubskiego oraz platformą prezentacji inicjatyw władz samorządowych i instytucji pozarządowych na rzecz rozwoju regionu i promocji jego osiągnięć.

Wydanie biuletynu to przede wszystkim szukanie tematów, autorów, współpraca z nimi w ustalaniu tematyki, zakresu

i formy poszczególnych artykułów realizowana w szeregu spotkań osobistych i za pomocą Internetu. Kolejnym etapem były działania wydawnicze (skład, druk), a następnie kolportaż biuletynu. Materiały fotograficzne zostały udostępnione z archiwum ZTN oraz w kilku przypadkach dostarczone nieodpłatnie przez autorów tekstów (zaznaczone w biuletynie).

Zakres tematyczny mieścił się i wyczerpywał profil pisma przyjęty przy redakcji numeru 1 z 2008 roku. Objętość 78 str. oraz nakład 900 egz.

2013	”Lokalny program ekologiczny - Ziemia Zaborska słoneczna i czysta”	
-------------	---	--

We wrześniu 2013 roku zakończyła się realizacja Lokalnego programu ekologicznego, który obejmował szereg działań realizowanych z instytucjami samorządowymi i partnerami społecznymi na terenie Gminy Brusy. Zasadniczym celem było budowanie trwałej i szerokiej koalicji na rzecz zmiany świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy Brusy oraz turystów i wczasowiczów. Istota programu sprowadzała się do ustalenia zasobów ekologicznych, ich zagrożeń oraz szeregu działań edukacyjnych służących zrównoważonemu rozwojowi gminy. Program miał prowadzić do stworzenia samodoskonalącego się systemu, modyfikującego podejmowaną problematykę i zakres działań w wyniku prowadzonego ustawicznie monitoringu społecznego i ekologicznego. Zdając sobie sprawę z przyzwyczajień, zaległości w edukacji ekologicznej, trudności ekonomicznych społeczności lokalnej i wynikającego stąd oporu społecznego, należało stopniowo rozwijać i poszerzać współpracę różnych instytucji i grup społecznych. Przyczyniał się do tego monitoring społeczny i ciągłe kształtowanie społecznej świadomości proekologicznej. Zaborskie Towarzystwo Naukowe, jako organizacja wiodąca w środowisku lokalnym w zakresie działań ekologicznych i edukacyjnych, animowała i koordynowała działania proekologiczne oraz budowała możliwie szeroką współpracę z wszystkimi instytucjami, organizacjami i obywatelami w tym zakresie.

W ramach projektu zostały podjęte następujące typy działań:

1. podjęcie współpracy z partnerami społecznymi - Kaszubskie Liceum Ogólnokształcące w Brusach, Centrum Kultury i Biblioteki im. Jana Karnowskiego w Brusach - oraz współdziałania organizacji pozarządowych i administracji publicznej, w tym opracowanie i wdrożenie lokalnego programu ekologicznego;
2. monitoring ekologiczny i społeczny;
3. promowanie idei ekorozwoju przez różne instrumenty: animator ekologiczny, strona internetowa, ulotki, plakaty, biuletyn informacyjny;
4. działania edukacyjne: prelekcje, warsztaty, konkursy, terenowe lekcje ekologiczne, spływy, rajdy, akcje promocyjno-informacyjne.

2013	Projekt: „Zabezpieczenie dwóch obszarów Natura 2000: „Wielki Sandr Brdy” i „Bory Tucholskie” poprzez poprawę stanu zachowania przedmiotów ochrony.”	
-------------	--	--

Projekt: „Zabezpieczenie dwóch obszarów Natura 2000: „Wielki Sandr Brdy” i „Bory Tucholskie” poprzez poprawę stanu zachowania przedmiotów ochrony.”, został w 85% sfinansowany z Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”, za pośrednictwem LGR Morenka.

Na terenie Nadleśnictw Rytel, Przymuszewo, Osusznica oraz Lipusz, członkowie Zaborskiego Towarzystwa Naukowego oraz leśnicy zrealizowali projekt ochrony czynnej ptaków wodnych, w ramach którego wywieszono 416 budek przeznaczonych dla gągołów, krzyżówek oraz nurogęsi.

Ptaki te zasiedlają obszerne dziuple nad wodami, a w przypadku ich braku szukają schronień na ziemi, gdzie ich lęgi narażone są na plądrowanie przez drapieżniki takie jak norki amerykańskie,

lisy i kuny.

Wiele drzewostanów otaczających kaszubskie jeziora zostało posadzonych w trakcie zakrojonych na wielką skalę powojennych zalesień. Są to wciąż drzewostany młode, w których nie ma wystarczającej liczby schronień dla tych ptaków. Ponadto jeziora lobeliowe i dystroficzne często pozbawione są także szuwarów, w których gnieźdzą się krzyżówki.

Gdy do tego stanu dodać występowanie inwazyjnych gatunków drapieżników, takich jak norki amerykańskie, a w niektórych rejonach kraju także szopów pracy, można skonstatować, że sytuacja dla ptaków wodnych rysuje się nieciekawie. I rzeczywiście zarówno ornitolodzy jak i leśnicy, myśliwi zauważają spadek liczebności wielu gatunków ptaków związanych z wodą.

Taki stan rzeczy był powodem podjęcia współpracy pomiędzy Zaborskim Towarzystwem Naukowym a leśnikami na niwie ochrony czynnej tych zwierząt.

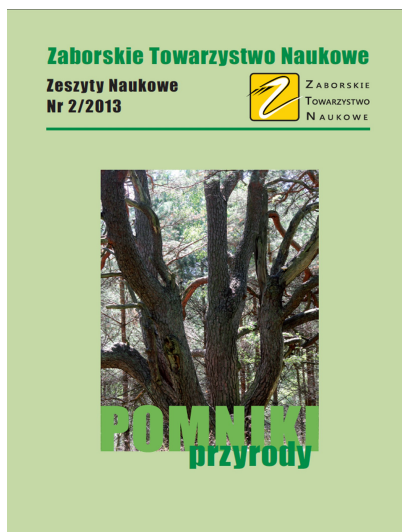
Wywieszane budki zostały wykonane w szczególnie staranny sposób oraz otrzymały innowacyjne zabezpieczenia utrudniające drapieżnikom dostanie się do ich wnętrza i splądrowanie lęgów, co prawie zawsze ma miejsce gdy budki są źle zabezpieczone. Skuteczność zabezpieczeń była przez kilka miesięcy testowana w Leśnym Parku Kultury i Wypoczynku w Myśliczynie pod Bydgoszczą, gdzie w zagrodzie z ciekawskimi kunami, do zawieszonych tam budki wykładano pokarm.

Dopiero po pomyślnych testach konstrukcji zabezpieczeń, budki zostały wywieszane w lasach nad wybranymi jeziorami. W celu oceny liczebności ptaków i efektów przyrodniczych zrealizowanego projektu, członkowie Zaborskiego Towarzystwa Naukowego wraz z pomorskimi leśnikami rokrocznie monitorują liczebność ptaków wodnych na terenie kilku nadleśnictw.

2013	„SKIP – Samoorganizujący Klub Innowacyjnych Przedsiębiorczych”	
-------------	---	--

Europejski Fundusz Społeczny, działanie 9.5 programu operacyjnego POKL realizowany przez Centrum Edukacyjno-Wdrożeniowe w Chojnicach i Zaborskie Towarzystwo Naukowe w Brusach. W ramach projektu „SKIP – Samoorganizujący Klub Innowacyjnych Przedsiębiorczych” zebrała się grupa 10 osób z terenu gminy Brusy. Dodatkową wartością projektu było to, że sami członkowie SKIP-u decydowali o charakterze spotkań. Zajęcia rozpoczęły się w kwietniu i trwały do końca września. Odbywały się na zasadzie prowadzenia symulacji firmy. W ramach podjętych działań powstała firma, którą była Agencja Artystyczna zajmująca się szeroko pojętą kulturą, organizowaniem imprez, koncertów, szukaniem sponsorów itp. Na zajęciach zostały wytłumaczone zasady prowadzenia działalności, omówione plusy i minusy, ewentualne zagrożenia i zakres obowiązków. W celach projektu było zorganizowanie konferencji naukowej. Grupa wybrała temat oraz znalazła wykładowcę. Niewątpliwie największym sukcesem Klubu było znalezienie sponsora i zorganizowanie koncertu zespołu Midnight travel.

2013	Wydawnictwa: Zeszyty Naukowe nr 2/2013 Wkładka ekologiczna do Ziemi Zaborskiej	
------	---	--

2013	Wykłady i prelekcje przeprowadzone w 2013 roku	
------	--	--

- wykład o bocianach białych - Zbigniew Gierszewski;
- prelekcja „Tradycyjne ogrody przyjazne naturze i krajobrazom” - Justyna Rymon Lipińska z Zaborskiego Parku Krajobrazowego;
- wykład „Inwazyjne gatunki obce w Zaborskim Parku Krajobrazowym” - Justyna Rymon Lipińska;
- wykłady "Typowe gatunki roślin południowych Kaszub" - Zbigniew Gierszewski;
- wykład „Rośliny chronione Kaszub” - Zbigniew Gierszewski.

7.03.2014	Nagroda dla ZTN - Chojnickie Oskary	
-----------	-------------------------------------	--

Zaborskie Towarzystwo Naukowe zdobyło prestiżową nagrodę Chojnickich Oskarów za dokonania roku 2013 w kategorii edukacja i nauka.

Już po raz dziesiąty wręczono nagrody na gali Dokonań Roku. Uroczystość miała miejsce w miniony piątek, 7 marca br. w Chojnickim Domu Kultury. Gospodarzami jubileuszowej gali byli Roman Guzelak i Mariusz Paluch. Dodatkową atrakcją spotkania stanowił występ Mai Piwońskiej i Andrzeja Janeczka czyli 3 Oddechu Kaczuchy.

Kategorie konkursowe:

Inicjatywa społeczna

Zwycięzca: Bożena Stępień i stowarzyszenie "Charzy..." za akcję "Sprzątanie świata"

Nominowani: Fundacja Rozwoju Ziemi Chojnickiej i Człuchowskiej (wakacyjna szkoła muzyczna),

Dom Dziennego Pobytu - Stowarzyszenie "Szukam drogi", inicjatywa teatralna młodych - Chojnicka Grupa PaT, Stowarzyszenie Sabat Szefowych (Dzień Seniora w Parku 1000 - lecia)

Kultura

Zwycięzca: Grupa M za widowiska musicalowe

Nominowani: Międzynarodowy Festiwal Kolędy Ludowej - KZF "Krebane" z Brus, Chojnickie Studio Rapsodyczne, Dni Kultury Japońskiej, Dominik Gostomski, Janusz Jutrzenka Trzebiatowski - cykl imprez kulturalnych

Gospodarka

Zwycięzca: Brama Pomorza jako największa inwestycja w powiecie oraz miejsce, gdzie znalazło pracę 600 osób

Nominowani: Polcom Collection, firma Urbaniak Chojnice, Przedsiębiorstwo Handlowo Produkcyjne "Bagietka", centrum medyczne Salus, Szulka Sport & Fitness Equipment Brusy

Nauka i edukacja

Zwycięzca: Prezent na 5 - lecie Zaborskiego Towarzystwa Naukowego w Brusach

Nominowani: Tomasz Cisewski (monografia rodu Ossowskich), ChTPN - Zeszyty Chojnickie, Dominika Lol (stypendystka ministerialna), Stowarzyszenie Akolada i Wspólna Ziemia (wspomnienia Dominika Stoltmana "Zaufaj mi przeżyjesz").

Impreza roku

Zwycięzca: Firma CT za Festiwal Marzeń 2013

Nominowani: Super Puchar Polski Baszka Mester Sport w Konarzynach, Jarmark Ekoturystyczny "Czym chata bogata" - stowarzyszenie Charzy..., Turniej strzelecki o szablę płk. Kazimierza Mastalerza - chojnickie bractwo strzeleckie, Czwartki kaszubskie - Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Swornegacie, Międzynarodowe Mistrzostwa w Pływaniu Ekstremalnym - Centrum Park Chojnice.

Sport

Zwycięzcy: Magdaleny Kwaśna za mistrzowskie tytuły w żeglarskim oraz MKS Chojniczanka za awans do I ligi

Nominowani: Red Devils, Artur Baranowski i Karol Jączkowski, Damian Rudnik, Kazimierz Łęgowski, Dawid Klaybor.

Filantrop

Zwycięzcy: Tadeusz Skajewski, Tadeusz Stencel, Jarosław Klauzo, Tadeusz Guentzel, Andrzej Szarski i Andrzej Skiba

Osobowość Roku

Zwycięzcy: redaktor i regionalista Kazimierz Ostrowski, hafciarka Aleksandra Lubińska i rzeźbiarz Włodzimierz Ostoja - Lniski

Nagrody specjalne

***Sprawozdanie przedstawia szerzej niektóre projekty stowarzyszenia realizowane w 2013r.**